

MME EDIOMI YE MME ATAYA

Mme Hebrew 8:1-13; 9:1-5.

QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 439

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Edi ke emi Enye ọmọbọ idaha oku eke ọfọnde akan, adaña nte Enye edide esine-ufọt ke ediomu eke ọfọnde akan, kpa ediomu emi ekedade mme uñwọñọ eke efọnde ekan ebọp” (Mme Hebrew 8:6).

Akwa Oku Nnyin

“**NDIEN** sia Enye ọwọrọde edi ke ido owo, Enye ọsuhọre idem, akabare osuk ibuot tutu ọsuñọ ke mkpa, kpa mkpa krọs. Ke ntak oro Abasi ekemenere Enye onim ke enyọñ, onyuñ ọnọ Enye enyiñ emi okoñde akan kpukpru enyiñ;

“**Man** ke enyiñ Jesus kpukpru edọñ ekpetọñọ enọ Abasi, ye eke mme andidu ke heaven, ye eke mme andidu ke isọñ, ye eke mme andidu ke idak isọñ;

“**Kpukpru** edeme ekponyuñ enyime ete Jesus Christ edi Ọbọñ, enọ Abasi Ete ubọñ” (Philippi 2:7b-11).

Emenere Christ okoñ akan oku Levi, idighe ke baba idaha emi Enye akakamade ke ererimbot, edi ke itie Heaven emi Enye odude ke ubọk nnasia Ubọñ ke Enyọñ, emi okoñde akan kpukpru itie ukpono ke Heaven.

Etie nte owo inọhọ Christ nte Oku idaha emi odotde ke akamba ubak otu mme anditiene Enye. Owo ikwọrọke Enye nte ekemde. Ata akpan ntak Jesus ndito ke Obot Olive ndọk ke Heaven ekedi ndiduk ke itie Oku emi.

Akamba ubak ñwed Mme Hebrew emi etiñ abaña itie Oku Esie. Ke mme itie Ikọ Abasi efen, etie nte etetiñ ñkpọ edian. Enye etiñ abaña ọyọhọ itie Esie nte ekpe-emem ke ufọt Abasi ye owo. Oto ke ntak itie Oku Esie, Enye akabare edi ekpe-emem ke ufọt Abasi ye owo, kpa ukem nte mme oku Levi. Utom oku edi nditie ubiọñ nnọ kpukpru owo ke iso Abasi. Emekeme ndikut nte ekedide akpan ñkpọ Enye ndikabare ndi owo, man ke uduot owo, ekpenam Enye akabare ebiet nditọ Ete Esie, edieke Enye edide oku ke enyọñ, Enye enyene ndidi etie-ubiọñ nnọ mme owo mi ke isọñ kpa nte Enye edide. Nnyin ikut ite Enye odu do ke ikpohidem ubọñ Esie ke ubọk nnasia ebekpo Abasi; ndien ke mme isua ikie edip emi, Enye osuk adada ke itie oku oro.

Heaven ekedi ata Ataya emi Jesus okodukde. Ataya emi okodude ke akai-ikọt ikedighe ata Ataya, edi ekedi mbiet esie.

Edifọp Uwa Ye Mme Enọ

Mme akwa oku ke utom mmọ nte oku, ema eda mme uwa edinim ke iso Abasi, ọkọrọ ye mme enọ emi etode mme owo. Ntre Jesus ñko ana nte enyene mme enọ ye mme uwa ndiwa: idighe nyara-enañ me ebọt, mme enañ me ñkpọ emi mme oku Levi ekedade enam uwa ekọm, edi ndinọ Idemesie nte ñkpọ uwa. Ndien sia abañade mme enọ, nnyin inyene oro nte ewetde ke Eriyarare 8:3, 4.

“Angel efen edi edida ekpere itie-uwa enyene ñkpọ-ufọp-incense o-gold...”

Emi owut angel emi nte Christ ke Idemesie koro edi akwa oku ikpọñ enyene ndikama ñkpọ-ufọp-incense o-gold; mmọ eken ekenyene ndikama ñkpọ-ufọp-incense eke okpoho. Jesus edi Akwa Oku ke Heaven.

“... ema enyuñ enọ Enye ekese incense, ete ada adian ye akam kpukpru ikọt Abasi ke itie-uwa o-gold emi odude ke iso ebekpo.”

Emi edi enọ emi Enye ọnọde: oro edi mme akam ikọt Abasi emi ebọñde enọ Abasi. Oro anam nnyin inyene ifiọk ibaña se ufuọñ-ñkpọ emi akakade iso ndisak ke itie uwa o-gold ọwọrọde: oro edi mme akam ikọt Abasi emi edọkde ebine Abasi.

Ataya

Afo eyekot ke se ewetde ebaña Ataya nte enye eketiede, nte ekebanade enye ye mme ikpehe esie, ata akpan ñkpọ emi mmọ edade enọ. Enọ udomo unioñ ye ubom, idighe eke Ataya ikpọñ, edi ye eke mme itie-uwa ye mme okpokoro uyo iso, ye ekebe ediomu Abasi ye kpukpru se eyomde ke Ataya ofuri-ofuri.

Ataya oro ekedi mbukpọñ Ataya emi odude ke Heaven, ye Oku efen. Oro ñko ọkọwọrọ ete ke mme oku Levi ekedi mbukpọñ ọnọ ata oku. Ataya ke idemesie ikọyọhọke ke idaha esie nte ata Ataya; mme oku Levi ikọyọhọke ke idaha nte ata oku.

Mme Ediomu

Ndien edieke Ataya ye mme edinam esie ekedide mbukpọñ ñkpọ, nnyin iyom ndidọhọ didie ye idaha oku ke idemesie? Oro ekedi suk mbukpọñ ñkpọ ọnọ ata Ediomu emi Abasi akanamde. Nnyin imokut mi ite ke “ediomu emi ọfọnde akan,” emi enye etiñde abaña, otim ọfọn akan nte itie oku emi okodude. Nnyin imokut ñkoñ-ñkoñ itie emi ekemenere Jesus enim ke ini Enye odukde ke itie Oku. Ema emenere Enye otim okoñ akan kpukpru mme enyene-odudu ye mbọñ. Ndien edieke edide ntre, emenere ediomu emi Enye ekedide Oku ke esit okoñ kpa ntre, akan Akani Ediomu; koro enye ọdọhọde ete:

“ . . . adaña nte Enye edide esine-ufọt ke ediomu eke ọfọnde akan, kpa ediomu emi ekedade mme uñwọñọ eke efọnde ekan ebọp.

“Koro edieke akpa ediomu akpanade ndo . . .” (Mme Hebrew 8:6, 7).

Yak itim inam enye ọsọñ ada ke esit nnyin se Akpa Ediomu emi ọwọrọde; Enye edi mbet emi Moses ọkọnọde.

“Jehovah Abasi nnyin akanam ediomu ye nnyin ke Horeb [mme ke Sinai].

“Idighe ye mme ete nnyin ke Jehovah akanam ediomu emi, edi ye nnyin ke idem nnyin, kpukpru nnyin emi idude uwem mi mfin emi” (Deuteronomy 5:2, 3).

Moses etiñ abaña ediomu emi ekenamde ye nditọ Israel saña-saña ke Sinai. Enye ọdọñọ Mbet Duop ke itiat ñwed iba; mbet emi esañade ye edinam (kpukpru emi edude ke Leviticus ye ekese emi edude ke Exodus); ye mbet obio mmọ, oruk mmọ kiet ye eken ke ini edidukde ke Isoñ Eñwọñọ. Mmọ eketie nte mbet emi edude ke ñwed mbet ke Oregon emi edade ekara ebuana owo ye owo. Usuñ erituak-ibuot nnọ Abasi ọkọdọñọ ke ibet erinam. Ibet emi ama ọdọñọ kpukpru se ekenọde mmọ ke ini mmọ ekesimde ke Obot Sinai.

Oro owut ete ke ediomu oro ekenamde ke Sinai ekenyene Nditọ Israel, okonyuñ edi eke mmọ saña-saña. Kpa ke ukem ini emi ke ekenam obufa ñwed-usen ọfiọñ enọ idut mme Jew. Kiet ke otu mme ñkpọ ke Ibet emi ekedi usọrọ Nsaña-mbe (Passover), emi ekedide ñtọñọ isua edikpono Abasi mmọ. Ọfiọñ emi, Abib, “edidi eritọñọ ọfiọñ mbufo” (Exodus 12:2). Ndien kpa idem ewuhọ mmọ ye mbet duop etiene erifak emi ekefakde mmọ esio ke ufin ke Egypt. Erifak oro ekedi akpan edinam ọnọ idut oro.

Kpukpru edinam Abasi ye nditọ Israel ekenyene ñtọñọ mmọ ke akwa ñkpọ-ntibe oro, kpa erifak mmọ nsio ke ufin Egypt. Ke ebede oro, ediwak mbet mmọ ekedi oruk nte odotde ye mme Jew ikpọñ-ikpọñ me ye mme idut efen emi eduñde kpa ke edem oro, koro mme usọrọ ye sabbath emi mmọ ekenyenede ema ekem ye mme nsio-nsio ini ke Palestine. Nte uwut-ñkpọ: usọrọ Nsaña-mbe (Passover) ama esiyom uwa akpa-mfri. Oro ọkọwọrọ ete ke ini ukpeñe barley ama esikem ye ini usọrọ Nsaña-mbe (Passover), ndien eda mmọ enọ Jehovah. Ntre edieke Ibet oro akpanade ọnọ mme idut efen, mmọ ekpenyene ndiduñ ke ñkañ edere-edere ererimbot emi eyo ye mme ini edide ukem-ukem nte emi etiñde ke Ibet, me ndisaña nduk ke nsio-nsio ebiet emi eyo ye mme ini edide ukem ye eke Palestine; midighe ntre mmọ ikpekemeke ndinim Ibet.

Ema eñwọñọ enọ Nditọ Israel ete ke eyeda mmọ ekesim Isoñ Eñwọñọ; ke mmọ eyekan mme asua mmọ; ke isoñ oro eyenyene mmọ (ndien ema enyuñ enọ mme adaña isoñ); ke Ọbọñ eyedioñ mmọ onyuñ anam mmọ etọt ekabare edi akamba idut kpa nte ekedide ke ata ibio-ibio ini. Ke usuñ ewe ndien ke Obufa Ediomu ekenyene “mme eñwọñọ emi efọnde ekan”?

Mme eñwōñō ke idak Akani Ediomī ekenehere abañā mme edidiōñ ke ñkpō uwem emi, eke edinyenede mmō ke isōñ Canaan. Mme edidiōñ ke idak Obufa Ediomī ekebañā ñkpō spirit ye Obio Ubōñ Abasi. Nnyin imekeme ndidōhō ite ke mme eñwōñō ke idak Obufa Ediomī etim efōn akan, nte Ediomī oro ke idemesie qfōnde akan Akani Ediomī.

Se ndien nte mme eñwōñō Abasi edide ke idak mfōn emi. Emenere idaha oku ke idak Christ okōñ akan kpukpru ñkpō emi ekedude ke idaha eke mme Levi. Ataya ke idemesie ekedi ata ekpri mbukpōñ qnō ata Ataya emi odude ke Heaven. “Akpa ediomī” ekenehere asaña ye edidiōñ ke uwem emi, ke ini Obufa Ediomī abañade eke spirit; ndien akamba ukpūhōre edu ke mme eñwōñō emi ekenōde. Oro edi nte mme eñwōñō Ediomī oro efōnde ekan, emi edade fi ye ami edisin.

“Koro edieke akpa ediomī akpananade ndo, ntaḱ ikpōduhe ndiyom itie nnō udiana.”

Me ana nte nnyin inim ite Ibet oro, emi ekotde mi “akpa ediomī,” ama enyene ndo ke esit? Ih ih. Nnyin ikemeke nditiñ emi edi ukem ye se Andiwet Psalm qdōhōde, koro enye qdōhōde ete, “Ido Jehovah efōn ema, edemere ukpōñ.” Mbet ama qfōn ekem ye utom emi enye ekenyenede ndinam, edi ikedighe utit ke uduak Abasi. Ikedōñōke ñkpō, ikonyuñ ituñōke nte ekemde. Ke ntre mmō ekebiet ekpri ekara ke esit akamba ekara.

Ke etimde ewet, ekara qfōn ama, ndo inyuñ iduhe ke enye. Kpukpru itie ke mben ekara edi ukem uniōñ qfōñōde ke ufōt. Edi mi, nnyin inyene ata ekpri ekara ke esit akamba ekara. Mmō mbiba edi ekara-ekara. Edi ekpri ekara ekpri akan akamba ekara. Ibet ama qfōn ama, edi ikekemke koro ama esin uduak Abasi enyene adaña. Edieke ekpekekemde, ufañ ikpōkoduhe aba inō oyōhō ekara iba.

Ke ini Abasi qkōñōde Mbet Duop adian ye mme item uwem eken emi asañade ye enye, ntaḱ ekedi ndiyarare ñwut Nditō Israel unana ukeme mmō ndikpeme mbet ke idem mmō. Ke ntre idaha oku mme Levi eda mme uwa ye mme enō ndinam ufañ nnō mmō oto ke se Ibet mikekemeke ndinam. Idaha oku mme Levi okokure ke ndinyan ubōk ñwut akwa enō emi Abasi okonimde: Jesus ye usuñ erinyaña Esie.

Edikpu Israel

Nte Israel ikokpūhō ke emi mmō mikayakke Abasi ewet mbet ke esit mmō? Oro ekedi ata akpatre ntaḱ. Iyekut ntre oto ke se Jeremiah ekenyenede nditiñ. Inaha nte nnyin ikere ite ke oruk ñkpō nte ata erinyaña ukpōñ ikōduhe ke idak Akani Ediomī. Mbemiso ekenō ibet, mmō ema enyene erinyaña. Abraham ama qbō ata erinyaña. Etiñ ete ke enye okonim Abasi ke akpanikō, ndien ebat oro enō enye ke edinen-ido. Edi kpa ye oro Abraham iketreke ndinam uwa nnō Abasi.

Edi se ikotibede edi emi: Utu ke ofuri ufōk Israel ndisaña ke uduak emi Abasi okonimde, mmō etre ofuri-ofuri, inyuñ inyeneke mme ifiōk oro ke esit mmō. Mmō etut utōñ ke mbet Esie, eduk ke ukpono-ndem, esin Ediomī Esie, ke ntre Abasi ama etre ndinam ubak eñwōñō oro Enye qkōñwōñōde. Edieke kiet ke otu mmō emi enamde ediomī abiatde eñwōñō esie, ediomī oro ibōpke aba enye emi akabuanade ke esit. Edieke ami nnamde ediomī ye eyen-ete man enye qbōp ufōk qnō mi, edi ntre ndinō enye okuk ke ini emi ikodiomide, nte oro inamke eyen-ete oro enyene unen nditre ndibōp ufōk oro enye qkōñwōñōde ndibōp nnō mi?

Israel ema ebiat ediomī mmō ndien oro ama anam Abasi etre ndinam eñwōñō Esie. Edi Abasi ama onim ifet qnō mmō man enyene erinyaña edieke mmō eyomde, enyene ebuana ye Abasi, enyuñ ebō mme mfōn ukem-ukem nte nnyin ibōde ke eyo emi, ke esiode enō Edisana Spirit efep. Ndien kpa ntre ema enō enō emi nte nnyin ikutde ke mbuk emi Elisha eketienede Elijah. Ema eyet mmō aran enim enō mme nsio-nsio utom. Spirit ama esidi edidoro mmō. Oro ekedi mbiet uduok-mmōñ Edisana Spirit emi nnyin inyenede mfin ke ini oro.

Mmō ema enyene utebe-ikpe ye edinam-asana, ndien oro edi nte mme uwut-ñkpō ke ediwak itie ke Akani Ediomī, akpan-akpan ke mme Psalm. Kot Psalm 51, emi edide akam edikabare-esit emi David qkōbōñde, ndien eyekut ñko ete enye ama qbōñ akam oyom ediyet, emi edide edinam-asana.

Ntre, ke akpatre, ekeket ete ke ndudue okodu ke Ufōk Judah ye Ufōk Israel, ikotoho ke edinam Abasi, okposuk edi nte ediomī oro mikosimke ukoñ, uniōñ ye ubom nte Ediomī eke eyo nnyin osimde. Koro edieke mme owo nte Abraham, Job, Noah, Enoch, David ye ndisana owo eken ekesañade ke

mbet ye item Esie enyuñ enim mmọ, owut ete mbon Israel eken ekpekekeme ndinam ntre. Ndudue ikoduhe ke Akani Ediomu ke baba usuñ kiet, ke se ededi emi enye okonimde; ke ntre Ediomu emi odude ke emi ikwọrọke ida koro akpa akabiarade.

Akani Ediomu Ebe Efep

Mi, Paul osio ikọ ke n̄wed Jeremiah 31:33

“Nyesin mbet Mi ke esit mmọ, Nyenyuñ n̄wet mmọ ke ọwọnesit mmọ n̄ko; Ndien nyedi Abasi mmọ, Mmọ eyenyuñ edi ikọt Mi” (Mme Hebrew 8:10).

Emi edi se Abasi akpakanamde ọnọ Israel, edi ke ini mmọ ema ekefiak edem, Enye ewet Mbet ke itiat n̄wed. Ke Obufa Ediomu, Enye ọn̄wọn̄ọ ndiwet mmọ ke ọwọn̄ esit. Enam didie ye mme itiat n̄wed oro? Owo iyomke mmọ aba.

Paul anam oro añwaña ke 2 N̄wed Corinth 3:7-11:

“Edi edieke erida ediomu mkpa ndi, eke ewetde enyuñekapde ke itiat, akasañade ye ubọñ edi, tutu nditọ Israel ikemeke ndiwuk enyin nse Moses iso, ọnọ ubọñ iso esie eke ọtọtọñ ndinime: ...”

Idighe nte Abasi ekfefre ke akpa, edi ama odu ke uduak Esie toto ke eritọñ.

“Adaña didie akan ke erida ediomu spirit ndi edisaña ye ubọñ.

“Koro edieke erida ubiom-ikpe ndi akasañade ye ubọñ, erida edinen ido ndi enyene ubọñ eke” okponde akan eti-eti. Koro ke akpanikọ se ikenyenede ubọñ inyeneke aba ubọñ oto ke ubọñ eke okponde ebe. Koro edieke se ibebe ifep ekenyenede ubọñ, se midibehe ifep enyene ubọñ eke okponde akan eti-eti.”

Ntre ke ini ewetde Mbet ke ọwọnesit, emen mme ewuhọ nte ekewetde ke itiat n̄wed ke Akani Ediomu efep.

Obufa Ediomu

“Mbọhiduñ iditemeke mbọhiduñ, owo idinyuñ itemeke eyen-ete esie ete, Fiọk Jehovah: koro kpukpru owo eyedioñ Mi ọtọñode ke ata ekpri, tutu osim ata ikpọ (Mme Hebrew 8:11).

Emi etiñ abaña edisuan etop Eti-mbuk ke ofuri ererimbot. Ke nneme Jesus ye n̄wan oro ke mben obube mmọñ, Enye etiñ ete, “Edi ini ke edi, omonyuñ edi ama, eke ata mme andituak ibuoit edituakde ibuoit enọ Ete ke spirit ye ke akpanikọ: koro edi mmọ eke etiede ntem ke Ete oyom ete etuak ibuoit enọ Imọ” (John 4:23). Idighe ke Itie-ukpono Abasi ke Jerusalem, edi ke ebiet ekededi, ata mme andituak ibuoit eyetuak ibuoit enọ Enye ke spirit ye akpanikọ. Ibet itie-ukpono Abasi ye eke idaha oku mme Levite idibọpke mmọ aba; mme item ke ibet idibiọñọke mmọ aba; edi sia mme n̄kpọ emi ebede efep, Eti-mbuk eyesuana ke ofuri idut, idighe ke Israel ikpọñ.

“(Mmọ esaña ye udia ye eriñwọñ-n̄kpọ ye nsio-nsio uyere-mmọñ) edide enyọñ-enyọñ ido obukidem, emi enode owo enim, tutu osim ini eke edidiọñde kpukpru n̄kpọ” (Mme Hebrew 9:10).

Ini edidiọñ kpukpru n̄kpọ ekedi ini edikwọrọ Eti-mbuk. Oro eti nnyin itie n̄wed efen ke Utom Mme Apostle 3:21, emi Peter ọkọkwọrọde ke Usen Pentecost. Ke etiñde abaña Christ, ete:

“Emi heaven enyenede ndibọ kaña n̄kama, tutu osim ini emi edinamde kpukpru n̄kpọ etọñọ ntak efọn ema, Kpa ini emi Abasi eketiñde abaña enye ke inua ndisana prophet Esie, emi ekedude toto ke eritọñọ ererimbot.”

Mme ikọ oro “ndineñere n̄kpọ” ye “nditọñọ ntak nnam n̄kpọ efọn ema” edi kpa ukem ikọ. Ọtọñode ke ini Ibet, nnyin idok ikpat kiet iduk ke Eti-mbuk, emi edide ini edineñere n̄kpọ nnim. Peter ada oro owut ete ke eridi Ọbọñ, mme heaven enyene ndibọ Enye kaña n̄kama tutu osim ini emi etọñode ntak enam kpukpru n̄kpọ efọn ema. Oro edi nte uduak Abasi asañade ke mme eyo, ndisuk nsaña mkpere mfọn mma.

Ata Ataya

“Ke akpanikọ akpa ediomi n̄ko ekenyene ido erituak ibuot nnọ Abasi, ye ufọk Abasi emi edide eke ererimbot emi” (Mme Hebrew 9:1).

Oro etiñ abañā ufọk Abasi eke ererimbot emi ye nte ọkpuhọrede ye ufọk Abasi emi enye ekebemde iso etiñ n̄kpọ ediañ ke akpa, ke akpa itie n̄wed emi, emi edide ata ataya emi midighe owo ọbọp, edi, edide Abasi onim. Fiọk ndien ete ini ekededi eke nnyin ikpepde n̄kpọ ibañā Ataya, nnyin ikpep n̄kpọ ibañā nte mme n̄kpọ ebonode ke Heaven. Mi ke ewut nnyin nte n̄kpọ odude ke Heaven. Oro akpanam nnyin isuhọre idem isañā ye ukpono koro ebiet eke idighide edide edisana isọñ.

“Edikem Moses ọdọk ye Aaron, ye Nadab, ye Abihu, ye mbiowo Israel ata ye duop;

“Ndien mmọ ekut Abasi Israel: ndien n̄kpọ odu Enye ke idak ukot, esem nte n̄kpọ eke enamde ke sapphire, onyuñ asana nte idem enyọñ” (Exodus 24:9, 10).

Nte oro ineñekere ibiet se John Edima okokutde ke ini ekemende enye ekenim ke Isuo Patmos? Enye ama okut Ọbọñ do ke ebekpo. Mi, Moses ye mmọ oro edude ye enye enyene n̄kukut ata Ataya, eke Heaven; ke usuñ oro ke mmọ efiọk nte Ataya eke mmọ ekenyenede ndinam ke isọñ etiede. Ke Exodus 25:40 ikot ntem,

“Ndien tiñ enyin nam mmọ sin ke mbiet mmọ emi ewutde fi ke enyọñ obot.”